
ANKARA NORMALLEŞME ZEMİNİ HAZIRLADI

31.03.2010

Zaman, 1 Nisan 2010 Sırp Meclisi, 8 bin Müslüman Boşnak'ın öldürüldüğü Srebrenitsa soykırım için önceki gece resmen özür diledi. Birkaç yıl önce soğuk rüzgârların hâkim olduğu Balkanlarda bu olumlu gelişme nasıl gelişti? Her şeyden evvel özür bildirisinin Sırbistan'ın fikri ve kararı olduğunu vurgulamak gerekiyor. Türk yetkililer bu konuda Sırp hükümetinin cesur tavrına dikkat çekerek, "Milliyetçi bir anlayış ve iç politikayı göz önüne aldığınızda, bu çok ciddi ve önemli bir karar." dedi. Yetkililer, böyle bir konuda "baskı bir tarafa, telkinin bile söz konusu olamayacağını" belirterek aslan payını Belgrad'a veriyor. Ancak iki ülke ilişkilerinin son aylarda normalleşme sürecine girmesinde Türkiye'nin rolü büyük. Ankara'nın girişimiyle kurulan üçlü mekanizma, özür kararının zeminini hazırladı. Ekim ayından bu yana üç ülkenin dışışleri bakanı hiç aksatmadan her ay buluştu; tam altı zirve gerçekleştirdi. Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Türkiye'nin yoğun dış politikasına rağmen Balkanlar'ın istikrarını gündeminden hiç eksik etmedi. Bosna-Hersek'e NATO üyeliğinin önünü açacak eylem planı verilmesi için Batı'nın ağır toplarına karşı büyük bir ikna mücadelesi verdi. Normalleşmenin önemli adımlarından olan Bosna-Hersek'in Sırbistan'a büyükelçi ataması sürecinde yoğun çaba sarf etti. Büyükelçi atanmasında iki taraf da pozisyonundan vazgeçmiyordu. Bosna-Hersek Cumhurbaşkanı Haris Silaydžić'i ikna etmek gerekiyordu. Bakan Davutoğlu, Belgrad'da üçlü buluşmayı gerçekleştirdikten sonra gece yarısı Saraybosna'nın yolunu tuttu. Gece yarısı saat 02.00'de havalimanında Silaydžić ile görüştü. Bu uzun görüşmelerin ardından Bosna-Hersek Belgrad'a büyükelçi atadı. Bu iyi ilişkilerin kurulmasında Ankara'nın arabuluculuğu vazgeçilmezdi. Bir Sırp yetkiliye göre Türkiye olmadan bu gerçekleşemezdi. Sırbistan Dışışleri Bakanı Vuk Jeremić de, "Eskiden bir kaos ortamı vardı. Bu kördüğümü çözdükleri için Ahmet Bey ve Türkiye'ye çok teşekkür ederiz." demeyi ihmal etmedi. Ankara özür sürecini de çok yakından takip etti. Belgrad'a saygı olarak "resmin içindeyiz" görüntüsü vermekten ısrarla kaçındı. Ancak özür metninin taslak halini Bakan Davutoğlu çok önceden gördü. Metinde soykırım ifadesi geçmediğinden Bosnalıların bu açıklamadan tatmin olmayacağı endişesi vardı. Ancak Türk tarafı, Bosnalıların kararı olumlu karşılmasına çaba göstereceği yönünde görüş bildirdi. Sırada artık ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi var. Ticaret ve yatırımların artırılması yönünde üç tarafta da güçlü bir irade var. Saraybosna'da haftaya Başbakan Erdoğan'ın katılacağı uluslararası yatırım konferansı düzenlenecek. Sırp tarafı Türk işadamlarını ısrarla ülkelerine yatırıma davet ediyor. Servet Yanatma